EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.7.2026
COM(2026) 396 final

2026/0221 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen in het Handels- en ontwikkelingscomité dat is opgericht krachtens de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds, met betrekking tot de vervanging van de lijst van personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het standpunt dat de Unie in het Handels- en ontwikkelingscomité EU-SADC moet innemen inzake de vervanging van de lijst van personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden voor de beslechting van geschillen tussen staten.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

2.1. De economische partnerschapsovereenkomst tussen de EU en de SADC

De economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en zes landen van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika (SADC), namelijk Botswana, Eswatini, Lesotho, Mozambique, Namibië en Zuid-Afrika, anderzijds ("de overeenkomst"), wordt sinds 10 oktober 2016 voorlopig toegepast tussen alle partijen bij de overeenkomst behalve Mozambique. De overeenkomst wordt sinds 4 februari 2018 voorlopig toegepast tussen Mozambique en de Europese Unie[1].

2.2. Het Handels- en ontwikkelingscomité

Het bij artikel 103 van de overeenkomst ingestelde Handels- en ontwikkelingscomité bestaat uit vertegenwoordigers van de partijen. Overeenkomstig artikel 103, lid 7, komt het Handels- en ontwikkelingscomité in een specifieke samenstelling bijeen om handels- en handelsgerelateerde aangelegenheden te behandelen. In artikel 103, lid 6, van de overeenkomst is bepaald dat het Handels- en ontwikkelingscomité zijn besluiten vaststelt in onderlinge overeenstemming tussen de partijen, met inachtneming van de voltooiing van hun respectieve interne procedures.

2.3. De beoogde handeling van het Handels- en ontwikkelingscomité

Het is de bedoeling dat het Handels- en ontwikkelingscomité, wanneer het in 2026 in Brussel bijeenkomt, een besluit vaststelt betreffende de vervanging van de lijst van 21 personen die bereid en in staat zijn om overeenkomstig artikel 94 van de overeenkomst als arbiter op te treden ("de beoogde handeling").

De beoogde handeling heeft tot doel ervoor te zorgen dat het minimumaantal beschikbare arbiters wordt gehandhaafd.

De lijst van personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden, bestaat uit drie sublijsten: één sublijst voor elke partij met acht personen die als arbiter kunnen optreden en één sublijst met vijf personen die geen onderdaan van een van de partijen zijn en die als voorzitter van het arbitragepanel kunnen optreden, overeenkomstig de vereisten van artikel 94, lid 1, van de overeenkomst.

De beoogde handeling wijzigt de tekst van de overeenkomst niet en vereist geen uitvoeringsmaatregelen van de lidstaten. Aangezien de beoogde handeling alleen betrekking heeft op de interne werking van het geschillenbeslechtingsmechanisme van deel III van de overeenkomst, die door de Commissie moet worden uitgevoerd, is het passend de beoogde handeling in de Engelse taal vast te stellen. Er kunnen vertalingen worden verstrekt voor het interne besluitvormingsproces van elke partij en voor de voorlichting van het publiek.

[1] Kennisgeving betreffende de voorlopige toepassing - 10.2.2018 - EUR-Lex - 22018X0210(01) - NL - EUR-Lex.

De beoogde handeling zal voor de partijen bindend zijn overeenkomstig artikel 103, lid 6, en artikel 94, lid 1, van de overeenkomst. Zij treedt in werking op de dag waarop zij wordt aangenomen.

3. NAMENS DE UNIE IN TE NEMEN STANDPUNT

Het standpunt dat namens de Unie moet worden ingenomen, moet erin bestaan de vaststelling van de beoogde handeling te steunen. Het standpunt moet worden gebaseerd op het aan dit voorstel voor een besluit van de Raad gehechte ontwerpbesluit van het Handels- en ontwikkelingscomité.

4. RECHTSGRONDSLAG

4.1. Procedurele rechtsgrondslag

4.1.1. Beginselen

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van besluiten tot bepaling van de "standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam, wanneer dit lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met uitzondering van handelingen tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst".

4.1.2. Toepassing op het onderhavige geval

Het Handels- en ontwikkelingscomité is een lichaam dat is opgericht krachtens een internationale overeenkomst.

De door het Handels- en ontwikkelingscomité vast te stellen handeling is een handeling met rechtsgevolgen. De beoogde handeling zal overeenkomstig artikel 103 van de overeenkomst voor de partijen bindend zijn krachtens internationaal recht.

De beoogde handeling strekt niet tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is daarom artikel 218, lid 9, VWEU.

4.2. Materiële rechtsgrondslag

4.2.1. Beginselen

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU vast te stellen besluit wordt in de eerste plaats bepaald door de doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling ten aanzien waarvan namens de Unie een standpunt wordt ingenomen.

4.2.2. Toepassing op het onderhavige geval

De doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling hebben in de eerste plaats betrekking op de uitvoering van het gemeenschappelijk handelsbeleid door middel van de uitvoering van een internationale overeenkomst.

De materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is bijgevolg artikel 207, lid 4, VWEU.

4.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is artikel 207, lid 4, VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

5. BEKENDMAKING VAN DE BEOOGDE HANDELING

Omwille van de transparantie zal de Commissie de beoogde handeling van het Handels- en ontwikkelingscomité na de vaststelling ervan bekendmaken in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Aangezien de bekendmaking van de beoogde handeling niet wettelijk verplicht is, moet een rechtshandeling in die bekendmaking voorzien.

2026/0221 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen in het Handels- en ontwikkelingscomité dat is opgericht krachtens de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds, met betrekking tot de vervanging van de lijst van personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 4, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds ("de overeenkomst"), is bij Besluit (EU) 2016/1623 van de Raad van 1 juni 2016[2] door de Unie gesloten en wordt sinds 10 oktober 2016 voorlopig toegepast tussen alle partijen bij de overeenkomst behalve Mozambique. De overeenkomst wordt sinds 4 februari 2018 voorlopig toegepast tussen Mozambique en de Europese Unie[3].

(2) Overeenkomstig artikel 94, lid 1, van de overeenkomst moet het Handels- en ontwikkelingscomité een lijst opstellen van 21 personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden.

(3) Om de goede werking van het bij deel III van de overeenkomst ingestelde systeem voor geschillenbeslechting te waarborgen, moet het Handels- en ontwikkelingscomité zijn lijst van personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden, vervangen.

(4) Het is passend het standpunt te bepalen dat namens de Unie moet worden ingenomen in het Handels- en ontwikkelingscomité, aangezien het besluit voor de Unie bindend zal zijn.

(5) Met het oog op transparantie verdient het de voorkeur het besluit van het Handels- en ontwikkelingscomité zoals dat uiteindelijk wordt vastgesteld, bekend te maken,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het namens de Unie in het Handels- en ontwikkelingscomité in te nemen standpunt moet worden gebaseerd op het aan dit besluit gehechte ontwerpbesluit van het Handels- en ontwikkelingscomité.

[2] PB L 250 van 16.9.2016, blz. 1.
[3] PB L 38 van 10.2.2018, blz. 1.

Artikel 2

Het besluit van het Handels- en ontwikkelingscomité wordt na de vaststelling ervan bekendgemaakt.

Artikel 3

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter